

ADVIES Nr. 2.160

Zitting van dinsdag 24 maart 2020

Tijdelijke schorsing van de procedure voor de sociale verkiezingen 2020

x   x   x

A D V I E S Nr. 2.160

Onderwerp: Tijdelijke schorsing van de procedure voor de sociale verkiezingen 2020

Ingevolge de gezondheidstoestand door het coronavirus en de verklaring van de Groep van 10 van 17 maart 2020 over de tijdelijke schorsing van de procedure voor de sociale verkiezingen 2020 heeft de Nationale Arbeidsraad zich uit eigen beweging gebogen over hoe de procedure voor de sociale verkiezingen 2020 moet worden voortgezet in deze bijzonder moeilijke context.

Tijdens het onderzoek van deze kwestie heeft de Raad kunnen rekenen op de waardevolle medewerking van vertegenwoordigers van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO).

De Raad heeft op 24 maart 2020 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. VERKLARING VAN DE GROEP VAN 10 VAN 17 MAART 2020

De Groep van 10 heeft de volgende verklaring afgelegd in verband met de tijdelijke schorsing van de procedure voor de sociale verkiezingen 2020:

“De sociale partners verenigd in de Groep van 10 vergaderden over de huidige situatie en het gevolg naar het verdere verloop van de sociale verkiezingen.

Het coronavirus en de maatregelen die genomen zijn om de opmars ervan te stoppen, maken een normaal verloop van de verdere procedure en een goede organisatie van de sociale verkiezingen in mei 2020 bijgevolg bijzonder moeilijk.

De sociale partners hebben daarom afgesproken dat zij:

1. Zich engageren om het overleg in de bestaande overlegorganen onverminderd verder te zetten in afwachting van de komende sociale verkiezingen.
2. Vragen dat de procedure voor de sociale verkiezingen van mei 2020 tijdelijk wordt opgeschort vanaf dag x+36. De procedures zullen in het najaar hervat worden op een nader te bepalen datum.
3. Met het oog op de rechtszekerheid voor werknemers en werkgevers te garanderen zullen wel nog de lijsten ingediend worden tot dag x+35, m.a.w. tussen 17 maart en 30 maart 2020 (afhankelijk van de gekozen kiesdatum in de bedrijven). Hierdoor zijn de nieuwe kandidaten gekend en is er rechtszekerheid over de ontslagbescherming. Geen enkel bedrijf gaat nu over tot de aanplakking of elektronisch ter beschikking stellen van de kandidatenlijsten. Werkgevers en kandidaten zullen met volle respect voor elkaar de verdere procedure afwerken. De kiescampagne wordt na het zomerreces verdergezet.

4. Dit alles snel technisch en juridisch sluitend uit te werken binnen de Nationale Arbeidsraad. Ondertussen vragen wij aan de minister van Werk en het parlement om het wetgevend kader in die zin aan te passen en dit voor 20 maart 2020.”

II. VRAAG TOT TIJDELIJKE SCHORSING VAN DE PROCEDURE VOOR DE SOCIALE VERKIEZINGEN

- A. De Raad herinnert eraan dat hij zich in zijn advies nr. 2.103 van 23 oktober 2018 uitspreekt over de datum van de sociale verkiezingen en voorstelt om die te laten plaatshebben van 11 tot en met 24 mei 2020. Artikel 9 van de wet van 4 december 2007 betreffende de sociale verkiezingen werd zo gewijzigd door de wet van 4 april 2019.

De Raad wijst erop dat de datum van de sociale verkiezingen de hele verkiezingskalender bepaalt.

De Raad stelt vast dat de Groep van 10 op 17 maart 2020 een verklaring heeft afgelegd over de tijdelijke schorsing van de procedure voor de sociale verkiezingen gelet op de gezondheidstoestand door het coronavirus.

Samen met de Groep van 10 constateert de Raad dat de gezondheidstoestand door het coronavirus en de regeringsmaatregelen om de opmars daarvan te stoppen, een normaal verloop van de verkiezingsprocedure en een goede organisatie van de sociale verkiezingen volgens het vastgestelde tijdschema bijzonder bemoeilijken.

De Raad onderschrijft bijgevolg de vraag van de Groep van 10 om tijdelijk de procedure voor de sociale verkiezingen 2020 te schorsen, waardoor de datum van de sociale verkiezingen moet worden uitgesteld.

Die opschorting dient zowel te worden toegepast op de ondernemingen die hun X+35 correct en tijdig toepassen vanaf 17 tot en met 30 maart, als op ondernemingen die hun verkiezingsprocedure te laat opstarten, of waarin de verkiezingsprocedure vertraging opliep ingevolge beroepen voor de arbeidsgerechten. De fase X+35 eindigt voor deze laatste ondernemingen na de uiterste datum van 30 maart 2020, die voortvloeit uit de periode van de sociale verkiezingen zoals bepaald door artikel 9 van de wet van 4 december 2007.

De Raad vraagt dat de Koning, op zijn advies, de datum van de volgende sociale verkiezingen vastlegt. De Raad stelt alvast voor uit te gaan van de periode van 16 tot 29 november 2020, onder voorbehoud van hoe de gezondheidstoestand omwille van het coronavirus evolueert.

- B. De Raad roept de regering op om dringend het noodzakelijk wettelijk en regelgevend kader goed te keuren en waar nodig met retroactieve werking, zodat aan alle betrokken partijen de nodige rechtszekerheid geboden wordt.

De Raad benadrukt dat dit geenszins een precedent vormt en dat het voornoemde wettelijk en regelgevend kader enkel geldt voor de bijzondere situatie als gevolg van de gezondheidstoestand door het coronavirus.

III. OP TE LOSSEN TECHNISCHE EN/OF JURIDISCHE ASPECTEN

De Raad wijst erop dat voor de tijdelijke schorsing van de verkiezingsprocedure en bijgevolg het uitstel van de datum waarop de sociale verkiezingen worden gehouden, concrete antwoorden moeten worden gevonden op verschillende technische en/of juridische kwesties.

De Raad benadrukt dat het van essentieel belang is dat de respectieve rechten en verplichtingen van alle belanghebbenden worden bevroren in de staat waarin ze zich bevinden op dag X+36, gewenste datum van de tijdelijke schorsing van de verkiezingsprocedure (zie bijlage). Ook is het van essentieel belang ieder ongewenst en onwenselijk rechtstreeks of onrechtstreeks effect omwille van de schorsing van de verkiezingsprocedure en het uitstel van de dag van de sociale verkiezingen (dag Y) te vermijden.

Hij geeft aan dat hij in de bijlage bij dit advies een niet-exhaustieve lijst opmaakt van de punten die geregeld moeten worden betreffende de technische/juridische moeilijkheden als gevolg van de tijdelijke schorsing van de verkiezingsprocedure.

IV. VERBINTENISSEN

De werkgevers verbinden zich ertoe de kandidaten op geen enkele wijze onder druk te zetten. De vakbonden verbinden zich ertoe hetzelfde te doen ten aanzien van de kandidaten van de andere vakbonden.

De vakbonden zullen hun eigen verkiezingscampagnes tijdens de periode van schorsing stoppen.

Bijlage – Te behandelen technische en/of juridische punten

De Raad vraagt dat met name de volgende punten worden onderzocht door de FOD WASO:

- een tijdelijke schorsing van de verkiezingsprocedure vanaf dag X+36;
- een hervatting van de verkiezingsprocedure in het najaar, op een datum die voortvloeit uit de nieuwe verkiezingsperiode op advies van de Nationale Arbeidsraad te bepalen door de Koning. Op basis van deze nieuw bepaalde verkiezingsperiode zullen de ondernemingen, vanaf het ogenblik bepaald door de Koning op advies van de NAR, hun eigen nieuwe dag Y vaststellen en een nieuwe kieskalender opmaken. Deze nieuwe dag Y wordt niet vrij bepaald, maar volgt automatisch uit een logische inpassing van de oorspronkelijk gekozen dag Y of dagen Y in de door de Koning nieuw bepaalde periode. Ook de vastgestelde uurregeling blijft behouden. Indien nodig kunnen de overlegorganen wel anders overeenkomen. Uit deze nieuwe dag Y, volgt dan een nieuwe kieskalender vanaf dag X+36. De verkiezingsprocedure (en dus de kieskalender vanaf de nieuwe dag X+36) zal automatisch hervatten vanaf die nieuwe dag X+36.

De nieuwe dag Y en de aangepaste kieskalender zullen moeten worden gecommuniceerd door het overlegorgaan of door de werkgever;

- om de rechtszekerheid voor de werknemers en werkgevers te garanderen zouden de kandidatenlijsten nog tot dag X+35 ingediend moeten worden, m.a.w. van 17 tot en met 30 maart 2020 (afhankelijk van de datum die de ondernemingen gekozen hebben om de sociale verkiezingen te houden). In de ondernemingen/TBE's die de bij wet vastgelegde kalender momenteel niet volgen, kunnen ook nog kandidatenlijsten worden ingediend tot en met dag X+35, overeenkomstig de kalender die zij volgen.

Op die manier zijn de nieuwe kandidaten gekend en is de rechtszekerheid gegarandeerd wat betreft de ontslagbescherming van de regelmatig voorgedragen kandidaten, zoals voorzien door de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden;

- voor de beschermde werknemers op basis van de wet van 19 maart 1991 voorgedragen bij de SV 2016 en die geen kandidaat meer zijn voor de SV2020: variabele beschermingsvergoeding te berekenen op basis van dag Y in de huidige procedure SV mei 2020 (geldig voordat de schorsing is beslist) en de daarop gebaseerde fictieve datum van de eerste vergadering van de OR/het Comité (ten laatste op Y+45) en volgens de modaliteiten voorzien in art. 17 van de wet van 19 maart 1991;

- voor de beschermde werknemers op basis van de wet van 19 maart 1991 voorgedragen bij de SV2016 die worden ontslagen na de verklaring van de Groep van Tien van dinsdag 17/03 en die geen kandidaat meer zijn bij de SV2020: variabele vergoeding te berekenen op basis van dag Y in de nieuwe procedure SV 2020 (geldig na de schorsing is beslist) en de daarop gebaseerde datum van de eerste vergadering van de OR/Comité en volgens de modaliteiten voorzien in art. 17 van de wet van 19 maart 1991;
- in toepassing van de wet, voor alle beschermde werknemers op basis van de wet van 19 maart 1991 die kandidaat zijn bij de SV 2020 door indiening van de kandidatenlijsten op x+35: de variabele vergoeding start vanaf de dag van ontslag en ten vroegste vanaf de oorspronkelijke X-30 tot de eerste vergadering van de OR/Comité na de SV 2024 (=einde van het mandaat) en volgens de modaliteiten voorzien in art. 17 van de wet van 19 maart 1991;
- de in artikel 2, § 2, lid 2 van de wet van 19 maart 1991 voorziene periode moet rekening houden met de nieuwe datum Y (na schorsing);
- in afwijking van artikel 2 par.2 eerste lid van de wet van 19 maart 1991 genieten de kandidaten die worden voorgedragen ter vervanging op basis van artikel 37 en 38 van de wet van 4 december 2007 van een ontslagbescherming die pas verder loopt vanaf de 36 dagen voor de dag van de herneming X+36 van de verkiezingsprocedure die bij koninklijk besluit wordt vastgesteld;
- er wordt niet overgegaan tot de aanplakking van de kandidatenlijsten of de terbeschikkingstelling ervan op elektronische drager;
- de akkoorden en beslissingen die al getroffen zijn in de ondernemingen in het kader van de verkiezingsprocedure tot dag X+35 zouden definitief verworven moeten zijn, met uitzondering van de akkoorden die zonder voorwerp geworden zijn en uitdrukkelijk het coronavirus aangeven (hoofdzakelijk de akkoorden over stemming per brief), net als de gerechtelijke uitspraken over die akkoorden en beslissingen;
- in de ondernemingen waar geen kandidatenlijsten werden voorgedragen, kan de werkgever beslissen om de verkiezingsprocedure volledig stop te zetten overeenkomstig de wettelijke bepalingen, niettegenstaande de tijdelijke schorsing van de procedure na X+35. Eventuele beroepen tegen de stopzetting van de procedure, zullen pas worden ingediend na de schorsing van de procedure;
- de bestaande organen blijven functioneren totdat de nieuwe organen geïnstalleerd zijn. De leden van die organen die geen kandidaten zijn, blijven ontslagbescherming genieten;

- de tweede anciënniteitsvoorwaarde voor de uitzendkrachten (namelijk minstens 26 arbeidsdagen gedurende een referentieperiode die ingaat op dag X en afloopt op de 13de dag voorafgaand aan de datum van de verkiezingen, dus Y-13) wordt geneutraliseerd gedurende de periode van de tijdelijke schorsing van de verkiezingsprocedure; op dag x+77 moet binnen de overlegorganen bij unanimitéit een akkoord worden bereikt over welke kiezers nog geschrapt moeten worden van de kiezerslijsten;
- alle verkiesbaarheidsvoorwaarden van de voor de sociale verkiezingen 2020 voorgedragen kandidaten moeten worden beoordeeld aan de hand van de oorspronkelijk geplande dag Y, ook in het geval van vervangende kandidaten die ten laatste op de nieuwe dag X+76 worden voorgedragen.
